

Werkgroep Boekvertalers

Amsterdam, 2 maart 2010

Beste werkgroep Boekvertalers,

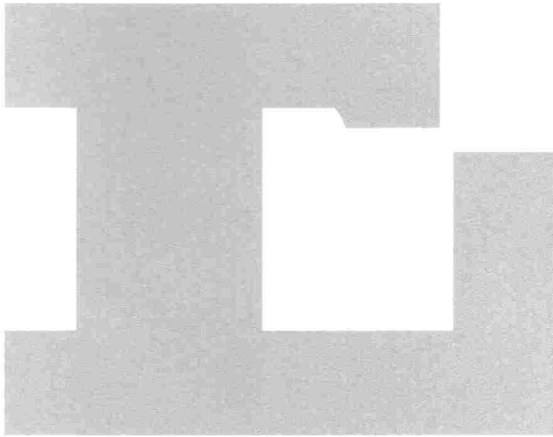
Onder verwijzing naar jullie brief d.d. 30 december 2009 kan ik namens het bestuur van de VvL als volgt meedelen.

Jullie verzoek tot toetreding is op 18 februari jl. in de vergadering van het VvL-bestuur besproken. De verschillende mogelijkheden zijn de revue gepasseerd, zoals die in het verzoek zelf aangegeven en zoals die vorig jaar aan de orde zijn geweest tijdens het overleg van 11 september. Het belangrijkste was om vast te stellen of toetreding van de groep Boekvertalers überhaupt volgens de lidmaatschapsvoorwaarden van de vereniging mogelijk was, en zo ja of de groep Boekvertalers dan zou kunnen toetreden tot de VvL - als onderdeel van de Werkgroep Vertalers of als aparte werkgroep - of tot de VSenV als separate afdeling. Allereerst werd onderzocht of de groep plaats kon krijgen binnen de VvL, waar vertalers immers nu lid van zijn. Om het besluit zorgvuldig te kunnen nemen had het VvL-bestuur vooraf overleg gevoerd met het bestuur van de Werkgroep vertalers, dat op zijn beurt het onderwerp aan de orde heeft gesteld in de vergadering van de Werkgroep dd. 9 februari jl. Ook is er overlegd met de directie van de VSenV.

Allereerst kan ik hierbij overbrengen, voor zover nog niet eerder gedaan, dat het bestuur gevoelig is voor de omstandigheden waaronder een aantal van de Boekvertalers zijn werk doet. De overdracht van het auteursrecht aan de uitgever, die kennelijk vrijwel standaard is, is zorgwekkend. Het lijkt zo te zijn dat de meeste vertalers die jullie vertegenwoordigen door de aard van hun werk een eigen auteursrecht op de vertaling hebben, wat inhoudt dat de vertaling op zichzelf een oorspronkelijk werk is en het persoonlijk stempel van de maker draagt. Op grond van dit gegeven is het bestuur van mening dat de vereniging in principe een rol zou kunnen spelen bij het opkomen voor de (auteursrechtelijke) belangen van de vertalers die door jullie worden vertegenwoordigd.

Het bestuur is er echter niet van overtuigd dat voldaan wordt aan een andere belangrijke voorwaarde die bij toetreding wordt gehanteerd. Die voorwaarde betreft de homogeniteit en de solidariteit binnen de groep. Veeleer geldt dat de groep juist heterogeen is samengesteld. Om als vereniging een vuist te kunnen maken tegen producenten en uitgevers is het verdedigen - ook op individueel niveau - van bepaalde uitgangspunten essentieel en daar is een zekere mate van samenhang voor nodig.

Het toelaten van de door jullie vertegenwoordigde, heterogene groep vertalers in haar geheel zou voor de VvL betekenen dat zij afstand moet doen van de voorwaarde dat men om lid te kunnen worden een redelijk contract moet kunnen overleggen voor een gepubliceerde vertaling. Het bestuur ziet op dit moment geen aanleiding die voorwaarde te wijzigen. Indien een vertaler kan aantonen het modelcontract (of een vergelijkbaar contract) te hebben getekend, dan zal hij of zij lid kunnen worden van de VvL. Richting uitgevers maakt dit uitgangspunt de vereniging geloofwaardig en sterk: het laat zien dat vertalers en schrijvers binnen de VvL samen een front vormen en niet overstag

gaan, als individu of als collectief, voor mindere voorwaarden dan die welke door VvL en literaire uitgevers gezamenlijk overeengekomen zijn.

Het bestuur beseft wel dat het er hiermee nog niet is en dat er nu een belangrijke groep vertalers tussen wal en schip valt, een groep die kennelijk in zo'n slechte machtspositie verkeert dat het niet lukt om een redelijk contract te krijgen.

Nu is het wel zo dat de VSenV zich ook op andere manieren dan via het uitonderhandelen van modelcontracten inspant voor een betere positie van makers (waaronder vertalers). Als bepaalde lobbywerkzaamheden, bijvoorbeeld voor wettelijke regels voor het afspreken van tarieven en voor het auteurscontractenrecht, succesvol zijn, dan profiteren alle makers daarvan. In die zin steunt de vereniging de Boekvertalers indirect.

Toch is dit niet concreet genoeg. Het is helder dat de werkgroep Boekvertalers iets wil doen, iets wil ondernemen. Dit streven wil de vereniging allesbehalve in de weg staan. Daarom wil het bestuur graag een bijdrage leveren ter verbetering van de omstandigheden die de samenhang kunnen vergroten. Het bestuur zou graag zien dat de Boekvertalers (nog) meer doen om zichzelf – als homogene, solidaire groep – in beeld te krijgen en daarmee ook de specifieke problemen waar de groep mee te maken heeft. Op basis hiervan zou een actieplan kunnen worden ontwikkeld, gericht op het aanpakken van die specifieke problemen.

Concreet biedt het VvL-bestuur de werkgroep Boekvertalers dan ook op de eerste plaats vergaderruimte aan in het Van Deyssel Huis te Amsterdam. Op de tweede plaats kan de werkgroep Boekvertalers voor het aanvragen van een eventuele subsidie gebruik maken van de rechtspersoon VSenV, zolang de Boekvertalers geen eigen rechtspersoon zijn. Voorts is ondergetekende bereid een bijdrage te leveren waar het gaat om het beantwoorden van auteursrechtelijke vragen. Intussen kan ook het overleg met het VvL-bestuur en met het bestuur van de werkgroep vertalers worden voortgezet.

De Boekvertalers kunnen voor de periode van een jaar van deze middelen gebruik maken, daarna zien we verder. De ervaringen die in dat jaar zijn opgedaan, zouden bij voorkeur moeten uitmonden in een nieuw verzoek van jullie kant, opgesteld in overleg met het VvL-bestuur. We hebben goede hoop dat zo'n voorstel er veel concreter uit zou kunnen zien.

Duidelijk moge zijn dat het voor de VvL van groot belang is dat er sprake is van een verband of een organisatie. Zonder organisatie vreest de VvL weinig te kunnen betekenen voor de groep. De middelen en mankracht bij de VvL zijn immers beperkt, en het uitgangspunt moet zijn dat we elkaar vooruit helpen. Het bestuur hoopt op de aangegeven manier te kunnen bijdragen aan een verbetering van de positie van de Boekvertalers. Graag hoor ik of jullie van deze mogelijkheid gebruik willen maken.

Met vriendelijke groet,

Janne Rijkers Coördinator VvL
Namens het VvL-bestuur